దిబ్బలో నక్సలిజమ్

'**దిబ్బ**కు వెళ్ళి చాలారోజులైనట్టుంది. ఒకసారి వెళ్ళివస్తావా ఏం?" అన్నాడు మా పత్రికాధిపతి.

"ఏమిటి విశేషం?" అన్నాను.

"మరేం లేదు – రాజభరణాల రద్దు గురించి కంకార్డ్ చాటుగా ఏమనుకుంటున్నదీ ఆరా తియ్యి. మన రికార్డులో వుంటుంది" అన్నాడు మా బాస్.

రాజభరణాల గురించి ప్రభువుల అభిప్రాయం నాకు తెలియనిది కాదు. అది వారికి ఆర్థిక సమస్య కానేకాదు. ఆపాటి డబ్బు వాళ్ళుకళ్ళుమూసుకుని సంపాదించగలరు. వాళ్ళకు కావలసింది ఆ భరణాల వెంట వున్న గుర్తింపూ, అధికారాలూనూ. సంస్థానాలు రద్దయినా వాళ్ళు ఒక రాజకీయవర్గంగా ఉంటున్నారు. అంతకన్న బలహీనమైన రాజకీయ పార్టీలెన్నో దేశంలో ఆర్భాటం చేస్తున్నాయి. నన్నడిగితే దేశంలో వున్న నిజమైన రాజకీయ పార్టీలు ఫ్యూడల్ పోరాటంలోనే ఉన్నాయి. రాజులూ, మహారాజులూ ఒక వర్గం. పెద్ద పెద్ద భూస్వాములు ఒక వర్గం. పంచాయితీ బోర్డుల అధ్యక్షులు ఒక వర్గం. ఇవన్నీ ప్రజల మీద ఆధారపడని పార్టీలు; ప్రజల మీద ఆధారపడి బతకటానికి ప్రయత్నించే పార్టీలను ఆడించే పార్టీలు. బూర్జువా వర్గాలున్నాయనుకోండి. వాటికీ యీ ఫ్యూడల్ వర్గాలకు మధ్య రాజకీయ ఘర్షణ ఏమీలేదు. రెండు పక్షాలకూ మధ్య లింకులు మన పార్టీలు.

ఈ విషయాలన్నీ మా బాస్‌తో చర్చించడం కంఠశోష. ఆయన గుర్తించేది ఎన్నికలలో నిలబడే పార్టీలనే. రాజకీయాలకూ, వ్యాయామ క్రీడ పోటీలకూ, గుర్రప్పందాలకూ ఆయన సమమైన విలువ ఇస్తాడు. ఏ పార్టీ అధికారంలోకి వస్తుంది? వింబుల్డన్ కప్పు ఎవరు కొట్టేస్తారు? ఇండియన్ డర్బీలో ఏ గుర్రం నెగ్గుతుంది? అదే ఆయనకు కావాలి.

❀ ❀ ❀ ❀ ❀

నేను దిబ్బకు బయలుదేరింది రాజభరణాల గురించి కానేకాదు. అక్కడ నక్సలైట్లు ఏం చేస్తున్నారో తెలుసుకునేందుకు.

అయిదారు నెల్లకింద దిబ్బరాజా వారికి నక్సలైట్లను గురించి అడుగుతూ రాస్తే "దిబ్బలో నక్సలైట్లు లేరు. ఇక్కడ కమ్యూనిస్టులే లేరు. కమ్యూనిస్టులుంటే గద, ఒకటి రెండవుతుంది అన్న సూత్రం మీద కుడి కమ్యూనిస్టులూ, ఎడమ కమ్యూనిస్టులూ, ఎడమ కమ్యూనిస్టుల్లో మితవాదులూ, అమితవాదులూ, అమితవాదుల్లో పరిమితవాదులూ, నక్సలైట్లూ ఏర్పడేది?" అని వారు నాకు రాశారు.

అయినా నాకు నమ్మకం కలుగలేదు. ప్రపంచంలో బయలుదేరే ప్రతి ఉద్యమానికీ దిబ్బలో ప్రతిధ్వనులు వస్తాయని నా అనుమానం. కిందటిసారి నేను దిబ్బ వెళ్ళినపుడు అక్కడ నాకు అమెరికన్ హిపీలు కనిపించారు.

దిబ్బకూ మిగతా ప్రపంచానికీ దాదాపు ఏ సంబంధమూ లేకుండా జరుపుకు వచ్చినవాడు దిబ్బ ప్రభువుగారి తాతగారు. దిబ్బకు పక్కారోడ్డు లేదు, ఆయన బొందిలో ఊపిరి వున్నంతకాలమూను. తరవాత కంకరరోడ్డు పడింది. దాన్ని ఆవిష్కరించింది గవర్నరుగారి కారు – మన నాటు గవర్నరుగారు కాదు సిసలైన తెల్ల గవర్నరు. (ఆయన దిబ్బనగరం నడివీథుల్లో కుక్కలనీ, ఊరపందుల్నీ వేటాడానని చెప్పుకున్నారు. దిబ్బనగరం ఆయన ప్రాణానికి ఒక అరణ్యంగానూ, దిబ్బ ప్రజలు ఆటవికుల్లాగానూ, వాళ్ళు పెంచుకునే కుక్కలూ, పందులూ వన్యమృగాల్లాగానూ తోచివుండాలి.)

మనకు పనికి వస్తుందా, లేదా? అని ఆలోచించకుండా ప్రపంచంలో ఎక్కడెక్కడ ఏది కొత్తగా వెలిస్తే దాని వెంటపడే మనస్తత్వం భారతీయులకున్న మాట అబద్ధం కాదు.

ఇండియన్ హిపీలనే తీసుకోండి. వాళ్ళు అమెరికన్ హిపీలను అనుకరిస్తున్నారు. ఎందుకూ? అమెరికన్ హిపీలు మన బైరాగులకు అనుకరణ. అందరికన్నా ముందుగా హిపీలను సృష్టించింది మనమే – గంజాయీ, నల్లమందూ, చరస్ వగైరాలతో సహా. కాని మన హిపీలు బైరాగులు కారు. అమెరికన్ హిపీలకు నకళ్ళు.

అన్నిట్లోనూ మనది ఇదే వరస. ఒక కర్ణాటక కృతి బాణీలో ఒక మహారాష్ట్ర పాట తయారైతే దాన్ని అనుకరిస్తూ ఒక తెలుగుపాట మళ్ళీ వచ్చింది!

పేరు తెచ్చుకుంటున్న ఇంగ్లిషు సాహిత్య ధోరణులను అనుకరిస్తే మన సాహిత్యం అట్లాగే పైకి వచ్చేస్తుందని మనవాళ్ళ నమ్మకం. మనదేశంలో చదివేవాళ్ళ ప్రసక్తి ఏమీలేదు.

రాజకీయాలూ అంతే. ప్రజల గొడవ ఏమీలేదు. సిద్ధాంతాలు సరిగా ఉన్నాయా, లేదా? అది చాలు! రాజకీయ విభేదాలు ఎందుకంటే ఒక్కొక్క పార్టీ ఒక్కొక్క అడుగుజాడల్లో నడుస్తుంది. ఒక పార్టీకి పనికివచ్చే అడుగుజాడలు మరొక పార్టీకి పనికిరావటం లేదు. అదీ ఘర్షణలకు మూలకారణం.

దిబ్బ చేరాను. కాని రాజావారి దర్శనం కాలేదు. వారు రాజస్థాన్ పర్యటనలో ఉన్నారట.

దివాన్జీ గారిని రాజభరణాలను గురించి అడిగాను.

"మీకు తెలీదా! రాజావారు చాలా బీదవారు. ఈ ఇరవైవేలూ రాకపోతే వారికెలా జరుగుబాటు అవుతుందో నాకు అంతుచిక్కటం లేదు. గాంధీగారి పార్టీ వాళ్ళే ఆడితప్పితే ఇక కమ్యూనిస్టుల వంటి రాక్షసులు మాట నిలబెట్టుకుంటారా? దేశంలో వుండే నాస్తికులకూ, అధార్మికులకూ కాంగ్రెసువారు చాలా సహాయపడుతున్నారు. ఆ సంగతి వారు గుర్తించటంలేదు. రాజ్యాంగాన్ని చీటికి మాటికి సవరిస్తుంటే రేపు కమ్యూనిస్టులు మొత్తం రాజ్యాంగానికే ఎసరు పెడతామనరా? వారిని తప్పుపట్టగలమా?" అన్నారు దివాన్జీ. రాజభరణాలూ, రాజకీయాలూ కట్టిపెట్టి అసలు సంగతికి వచ్చాను.

"దివాన్జీ, మన దిబ్బలో నక్సలైట్లు ఏమంటున్నారు? వాళ్ళను అదుపులో పెట్టటానికి సీఆర్పిని గాని, మిలిటరీని గాని తెప్పించమంటారా?"

"ఎందుకండీ? అదో పితలాటకం! డబ్బు ఖర్చు! మన పొలిమేరలో నక్సలైట్లు లేరు. వుండరు కూడా! ఒకవేళ వాళ్ళు దిగుమతి అయితే ఏం చెయ్యాలో తెలీదు. ఈ రాజభరణాలు కూడా రద్దు చేస్తే మనం వున్న పోలీసుశాఖను కూడా రద్దు చేసుకోవాలని పిస్తుంది, చెప్పాను కానా? దేశంలో దౌర్జన్యాన్నీ, అరాచకాన్నీ పెంచే పనులన్నీ మన పాలకులు చేస్తున్నారు. చెబితే వినరు. అర్థం చేసుకోరు. దేశమంతటికీ నిజమైన రాజకీయ విజ్ఞాని ఆ మహానుభావుడు రాజగోపాలాచారి గారు ఒక్కడే కనిపిస్తున్నాడు. మిగిలినవాళ్ళంతా అంధకారంలో పడి కొట్టుకుంటున్నవారే! ఆ మధ్య రాజాజీ రాసిన వుత్తరం చూస్తే అంతా మీకే తెలుస్తుంది."

దివాన్జీ రాజాజీ వుత్తరం కోసం వెతకటానికి అయిదు నిమిషాలు టైమిచ్చి "మళ్ళా తమ దర్శనం చేసుకొంటాను" అని బయలుదేరాను.

❀ ❀ ❀ ❀ ❀

దిబ్బనగరం దాటగానే ఒక అందమైన మైదానం వున్నది. అందులో వున్న రక్కెసలూ, జిల్లేళ్ళూ చూడముచ్చటగా వుంటాయి. రక్కెసల్లో నాగుపాములు ఆడుకుంటూంటాయి.

మైదానాన్ని ఆనుకొని ఒక పంటకాలువ వున్నది. దాన్ని దిబ్బకార్డులో 'బుల్లేరు' అని ఉదహరిస్తారు. 'బుల్లి ఏరు' అని కాబోలు.

దిబ్బరాజుగారి తండ్రి హయాంలో కంకరరోడ్డు పడినప్పుడు బుల్లేరుమీద ఆరడుగుల నిడివిగల వంతెన కట్టి రోడ్డుకు అటూ, ఇటూ విశాలమైన అరుగులు ఏర్పాటు చేశారు.

ఆ వంతెనమీద కూర్చుని నాకు ఒక రైతులాటి మనిషి కనిపించాడు. అతగాడు కూర్చున్న అరుగుమీదికి సీమచింతచెట్టు నీడ పడుతున్నది.

నేను కూడా అతనిపక్కనే కూర్చుని, "ఈ యేడు వర్షాలు బాగా పడ్డట్టున్నాయి ఇక్కడ కూడా" అన్నాను.

రైతు వెంటనే జవాబియ్యక తన నెత్తిమీద తలగుడ్డలోనుంచి వొక పొగాకుకాడ తీసి, రెండు పాయలు చేసి, వొకపాయ నాకిస్తూ, "కాల్చండి దిబ్బపొగాకు మాప్రశస్తం" అన్నాడు.

మర్యాదకు చుట్ట వెలిగించాను. పొగ నసాళానికంటింది దగ్గాను.

రైతు నవ్వి "నే జెప్పలా? సిగిరెట్టు దమ్ములాగినట్టు లాగితే ఏమవుతుంది?" అంటూ తాను కూడా చుట్ట నోటబెట్టాడు.

"పంటలతో మాకు ఏనాడు పేచీలేదు బాబూ! దేశమంతటా కరువొచ్చినా దిబ్బకు తిండికొరత వుండబోదు. కాని ఇట్టా ఎంతకాలం సాగుతుందీ అని" అన్నాడతను.

"అదేం?"

"ఈ నగసలైట్లు మమ్మల్ని పొలాలు జేసుకోనిచ్చేట్టు లేరు!"

గతుక్కుమన్నాను. దిబ్బలో కూడా నక్సలైట్లున్నారన్నమాట! నేను అనుమానిస్తున్నదే! కాని.... ఈ మనిషి పెద్ద భూస్వామిగా కనిపించటం లేదు. ఇక్కడి నక్సలైట్లు చిన్న రైతులను కూడా బాధిస్తున్నారా?

"ఏం చేస్తారు మీ నక్సలైట్లు?" అన్నాను.

"వాల్లకి చాతనయింది వొకటేగా? పొలాలు లాగేసుకుంటారు."

"భూస్వాముల పొలాలు లాగేసుకుంటే మీబోటి వాళ్ళకేం నష్టం?" అన్నాను.

"భూస్వాముల పొలాలు లాగేస్తారా? ఎన్ని గుండెలు? మాబోటి బక్కరైతుల పొలాలు కాజేస్తున్నారు. భూస్వాముల పొలాలు లాగేస్తే వారి కోపు కాసేదెవరు?" అన్నాడు రైతు.

అతని మాటలు నాకు అయోమయంగా కనిపించాయి. భూస్వాములు నక్సలైట్ల కోపు కాయటమేమిటి? ఈ దిబ్బలో ఈ తరగతి మనుషులకు రాజకీయ పరిజ్ఞానం ఏమీ ఉండదు.

"పోనీ, నక్సలైట్ల చర్యల వల్ల మరింత భూమి సాగులోకి రావటము, పంటలు జాస్తి కావటమూ జరగాలి గద!" అన్నాను.

నీకేమన్నా మతిపోయిందా అన్నట్టు అతను నాకేసి కళ్ళు పెద్దవిచేసి చూశాడు.

"నక్సలైట్లకు కావలసింది పొలాలు సాగుకావటమా? ఎవరన్నారు?" అన్నాడు.

"మరేమిటి? పేదరైతులకు పొలాలు అందటమూ, వారి హక్కులను కాపాడటమూ కదా నక్సలైట్లు కోరేది!" అన్నాను.

రైతు గట్టిగా నవ్వాడు.

"ఈ దేశంలో నక్సలైట్లు కోరేది పొలాలు ఎండగట్టటం, బీదోల్ల పొలాలు కాజేసి భూస్వాములకివ్వటం, నక్సలైట్లకు కరణాలు, మునసబులు కుమ్మక్కి, పోలీసులు అండ! పెద్ద నగసలైటు అన్నాడు - దిబ్బ ప్రజలు తిండి ఎక్కువై, కొవ్వి, చెప్పినమాట వినకుండా వున్నారట! దిబ్బకు తిండి కరువొస్తే గాని మేమంతా బాగుపడమంట!"

"ఎవరా పెద్ద నక్సలైటు" అన్నాను.

"ఇంకెవరు? రాజాగారే!... చూస్తూండు. మా కుర్రకారు ప్రాణం విసిగున్నారు. ఈ నగసలైట్లనందర్నీ పాముల్ని కొట్టినట్టు కొట్టి దిబ్బకు ఈ పీడ విరగడ చేస్తారు. ఎంతో దూరంలో లేదు" అన్నాడు రైతు ఆరినచుట్ట అవతల పారేస్తూ.

ముద్రణ : ప్రభంజనం పక్షపత్రిక, 1 అక్టోబర్ 1970